

[Udenrigsministeren.]

stadighed drøftede de fremgangsmåder, der skal anvendes.

Jeg skal ikke gå nærmere ind på nogle af de spørgsmål, fru Else-Merete Ross rejste om principper for bistandsarbejdet; det er en drøftelse, som har været i gang i nogle år, og som vi sikkert også vil fortsætte med. Men når fru Else-Merete Ross — jeg tror, det var med et citat fra hr. Poul Møller — rejste spørgsmålet, om man ikke kunne købe en del af landbrugets produktion og stille den til rådighed for udviklingslandene, vil jeg gerne nævne, at det spørgsmål rejste jeg for, jeg tror 3 år siden og bad om, at vor u-landsadministration undersøgte, hvilke u-lande der i praksis kunne blive tale om, lande, hvor man på grund af madmæssige vaner og religiøse forhold og klimatiske forhold måske kunne være forbruger af danske landbrugsprodukter. Det viste sig efter denne undersøgelse, at det drejede sig om et meget beskedent beløb regnet i kroner og øre, i hvert fald hvis man samtidig skulle undgå, at det, vi ydede som gratis u-landshjælp, kom til at optræde som konkurrence til en traditionel dansk eksport, og det kunne naturligvis ikke være formålet. Ved den lejlighed nåede vi frem til et som sagt forholdsvis beskedent beløb, og jeg nævnedes det under de forhandlinger, vi dengang førte om støtte til landbruget. Det viste sig imidlertid, at der i landbrugets organisationer ikke var interesse for at anvende denne form for støtte til landbruget. Skulle der efterhånden dukke en sådan interesse op, vil jeg mene, det er al overvejelse værd, ganske særlig hvis en sådan leverance af danske fødevarer kan passes ind i de pågældende landes udviklingsprogrammer og udnyttes ikke som en tilfældig socialhjælpspræget indsats, men som en virkelig indsats i udviklingen af deres eget erhvervsliv.

Vi har jo ved en enkelt lejlighed, nemlig hvor det drejede sig om afhjælpning af hungersnøden i Indien, kunnet foretage en ekstraordinær indsats, der var præget af det synspunkt, at her gjaldt det om at yde et særligt bidrag med henblik på at afbøde denne hungersnød, men ellers ville jeg tro, at man, hvis landbrugsvarer skal kunne indgå i vore ydelser ud over det, der allerede sker igennem FAOs indsats, normalt må

sørge for, at det er indarbejdet i fornuftige og rimelige udviklingsprojekter, hvor man tager hensyn til alle de forskellige problemer. Som sagt, vi har været det igennem engang for en 2-3 år siden, og vi er meget villige til at gennemgå spørgsmålet igen med henblik på, om der her er en vej frem, hvor man på én gang kan støtte dansk landbrug og samtidig yde en fornuftig indsats i u-landsarbejdet.

Fru Else-Merete Ross gjorde en bemærkning om tvivlens nådegave, som jeg helt forstår hendes omsorg for, og jeg kan sige, at jeg beklager meget, at det ikke har været muligt at afholde den u-lands-konference, som jeg på et tidligere tidspunkt har bebudet. Jeg er en hund efter at få lov til at komme sammen med fru Else-Merete Ross og diskutere disse problemer, og jeg kan kun gentage løftet, at når en sådan konference bliver afholdt, så skal fru Else-Merete Ross så sandelig også blive inviteret. Når den ikke kom, hang det bl. a. sammen med, at vi fik finansudvalgsarrangementet skudt ind imellem, sådan at der ikke var helt det tidsmæssigt samme behov, men jeg erkender, at der er et sådant behov for en bredere kreds af de mennesker, der arbejder med problemerne, for at få diskuteret det erfaringsmateriale, vi efterhånden har fundet frem til.

Både til fru Else-Merete Ross og til hr. Poul Dam, der gjorde, i hvert fald gjorde hr. Poul Dam nogle, skal vi sige lidt ironiske bemærkninger om finansudvalgets konklusioner — i hvert fald var stemmen ligesom præget lidt af ironi herover — vil jeg sige, at man jo ikke skal glemme — det var fru Else-Merete Ross inde på også — at det er mange forskellige udtalelser, der er faldet fra finansudvalgets forskellige medlemmer. Ja men det er da klart; når 17 medlemmer af finansudvalget rejser ud og besøger en række lande, kan man dog ikke forvente, at de skal komme hjem med nøjagtig de samme håndfaste, klippefaste konklusioner. Vi er jo dog heldigvis forskellige. Jeg ser, at hr. Thestrup nikker med glæde. Vi er heldigvis forskellige, og det er da klart, at vi lægger forskellig vægt på forskellige ting, at vi får forskellige indtryk, alt efter hvad det er, vi oplever. Vi har heller ikke været igennem nøjagtig det samme sæt af oplevelser på turen. Nogle har set